

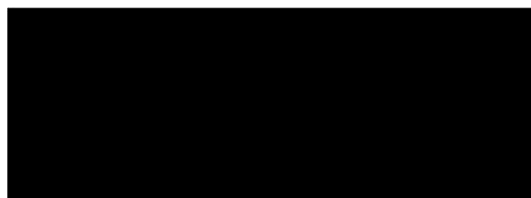
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 0 0 3 5 - 2 / 2021
Érkezett:	2021 FEBR 24.
Példány:	1
Melléklet:	db
	Kezelőiroda:

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

*Alkotmányjogi
kiegészítése*

panasz

**IV/35-1/2021. számon folyamatban lévő
eljárásban**

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] – alul jegyzett jogi képviselőm útján – a t. Alkotmánybíróság előtt IV/35-1/2021. számon folyamatban lévő eljárásban a t. Főtitkár Úr felhívására, a részemre biztosított határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panasz kiegészítést

terjesztem elő.

Alkotmányjogi panaszomban Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) alábbi cikkeinek megsértését állítottam:

I. cikk

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy

módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az I. cikk sérelme

Az Alkotmánybíróság általános gyakorlatának értelmében a tulajdonhoz való jog alkotmányos alapjogi védelmének alapja, hogy annak hiányában az egyén önrendelkezése és függetlensége, ezáltal pedig emberi méltósága szenvedne csorbát. Az alapjogi védelem a már meglévő vagyon tekintetében tulajdonosi jogállás garantálása mellett a megszerzett (polgári jogi) tulajdonjog elvonása elleni védelmet is jelenti, miként azt a 64/1993. (XII. 22.) AB határozat is rögzíti. E tekintetben az Alkotmánybíróság alapjogi értelmezése szerint nem tehető különbség a köztulajdon és a magántulajdon védelme tekintetében, a tulajdonhoz való jog valamennyi formája alapjogi védelem alá tartozik, továbbá a tulajdonjog egyes részjogosítványai is. Ennek megfelelően a tulajdonjog nem csak a totális elvonással, hanem korlátozásával, valamint a 17/1992. (III. 30) AB határozatban rögzítetteknek megfelelően az egyes részjogosítványainak korlátozásával szemben is alapjogi védelmet élvez. Ennek megfelelően mind az Alkotmánybírósági eljárás során, mind pedig a rendes bírósági eljárásban ennek az alapjognak garanciát kell nyújtania a tulajdonjog korlátozása ellen is azon keretek között, melyeket az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakított. Az először 7/1991. (II. 28.) AB határozatban rögzített, utóbb pedig konzekvensen fenntartott alkotmánybírósági gyakorlat szerint bármely korlátozás akkor lehet alapjogi szempontból konform, ha az valamely másik alapjog, alkotmányos érték vagy cél megvalósítása érdekében elkerülhetetlenül szükséges, és az elérni kívánt célhoz képest arányos.

Az Alaptörvény e citált rendelkezése kapcsán a hivatkozott AB határozat alapján kijelenthető, hogy a tulajdonjogomat a bíróság aránytalanul és a jog lényeges tartalmának figyelmen kívül hagyásával korlátozta, hiszen a tulajdonjogom korlátozására azzal az indokkal került sor, hogy nem várható el a vadásztársaságoktól, hogy rendes működésük körében évente 4-6000 vadbaleset következményeit viselni legyenek kötelesek, ezáltal gazdálkodásuk esetlegesen veszélyeztetetté váljon. Nem tartom ezen érvelést helyénvalónak, hiszen ebből egyenes logikai következtetés az, hogy a bíróság a vadásztársaságok anyagi helyzetének védelme érdekében mintegy „elosztja” a társadalomban azért, hogy az így elaprózott igényeket a károsultak viseljék, a vadásztársaságok pedig kvázi „felelőtlenül” végezhesék tevékenységüket. Tehát lényegében a bíróság kevésbé burkolt álláspontja szerint alperes „tönkremenne” a vadásztársaság az elvárható beruházás anyagi terhe alatt (pl. vadvédmű építése), tőlem a bíróság elvitatta a jogot kárait megtérítése iránt, amelynek az oka a bíróság okfejtése alapján, hogy a vadásztársasággal szemben én képes vagyok kárait anyagi terheit viselni.

Hozzáteszem mindehhez, hogy a tulajdonjog védelme az állam oldalán nem mindössze passzív magatartást vár el, hanem e körben az állam aktív cselekvési kötelezettség terheli.

X és Y v. Hollandia-ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága rámutatott arra, hogy az egyének alapjogainak hatékony védelme megkövetelheti, hogy az államok intézkedéseket tegyenek az Egyezmény garanciáinak tényleges biztosítása érdekében (X és Y. v. Hollandia, a Bíróság 1985. március 26-i ítélete, kérelem száma: 8978/80). Az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata alapján valamely állam pozitív kötelezettsége annyiban áll fenn, hogy a magánszemélyek közötti jogviszonyokban is köteles szavatolni az Egyezményben

garantált jogok – így a tulajdonhoz való jog – tényleges és hatékony védelmét. Így az állam köteles megtenni a szükséges hatósági intézkedéseket, ha valamely természetes vagy jogi személy tulajdonjogának élvezetébe egy harmadik személy jogtalanul beavatkozik.

Az alapjogi védelem a már meglévő vagyon tekintetében tulajdonosi jogállás garantálása mellett a megszerzett (polgári jogi) tulajdonjog elvonása elleni védelmet is jelenti, miként azt a 64/1993. (XII. 22.) AB határozat is rögzíti.

A tulajdonjog nem csak a totális elvonással, hanem korlátozásával, valamint a 17/1992. (III. 30) AB határozatban rögzítetteknek megfelelően az egyes részjogosítványainak korlátozásával szemben is alapjogi védelmet élvez.

Az állam ezt a kötelezettségét egyrészt a tulajdont védő jogalkotás útján, másrészt pedig a tulajdon állami elvonásával szemben felállított korlátok tiszteletben tartásával teljesíti. (Menyhárd Attila: A tulajdon alkotmányos védelme)

Tehát a tulajdonjog teljes elvonásáról ez esetben nem beszélhetünk, azonban a tulajdonjog korlátozására, illetve egyes részjogosítványainak korlátozására került sor. Ezzel szemben, abban az esetben, ha a korlátozásra nem szabályszerű eljárásban, nem az alkotmánybírósági gyakorlat által kialakított szükségszerűségi és arányossági klauzula mentén kerül sor, úgy a magántulajdon korlátozása nem alapjog konform, hanem sérti a tulajdonhoz való alapjogot.

Az XIII. cikk sérelme

Az Alaptörvény XIII. cikkével védett tulajdonhoz való jogom sérült, hiszen az előzőekben kifejtettek szerint a tulajdonjogom elvonásra (korlátozásra) került, mivel a nekem jogellenesen okozott kárt végső soron mégiscsak nekem kell viselnem. Ezt kiegészítem azzal, hogy a vadásztársaságot ugyanezen cikk szerint pedig társadalmi felelősség terheli a tulajdona kapcsán, azaz az állami tulajdonban, de a vadásztársaság kezelése alatt álló vadak által okozott károk meg kellene a vadásztársaságnak előznie, de legalább erre megtennie a szükséges elővigyázatossági intézkedéseket. Minthogy ugyanakkor ügyben a vadásztársaság mindezt elmulasztotta, és e mulasztást a bíróság jogerős ítéletével legitimálta, tulajdonjogomban hátrányt szenvedtem.

A XV. cikk sérelme

Az Alaptörvény e cikke kifejezetten nevesíti a vagyoni helyzet miatti megkülönböztetési tilalmat. Ahogyan azt az I. cikk sérelme kapcsán kifejtettem, a bíróság döntése – az első- és másodfokú ítéletek indokolásainak összevetése alapján – arra mutat, hogy a vadásztársaságtól nem várható el, hogy évi 4-6000 vadkárrel járó baleset anyagi következményeit viseljék, mivel így működésük anyagi vetülete ellehetetlenülne. Ezzel szemben velem szemben viszont már elvárás, hogy viseljem a vadásztársaság által okozott kárt, hiszen – lényegében vagyoni helyzetem miatt – a bíróságok szempontjából nem jelentős kárt képes vagyok viselni.

A megkülönböztetés tehát abban áll, hogy a vadásztársaság nincs abban a helyzetben, hogy kielégítse káromat, mivel ezzel ellehetetlenülne, míg én képes vagyok ezt viselni, mert ez komoly következménnyel nem jár anyagi helyzetemre nézve.

A XXVIII. és a 28. cikk sérelme

A tisztességes eljárás követelménye a következetes alkotmánybíróági gyakorlat szerint magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. E körben tehát az eljáró bíróságok jogalkalmazásuk során kötelesek a tulajdonhoz való jog alapjogi védelmét is biztosítani, amely magában foglalja a fent kifejtettek – természetesen polgári eljárás keretei közötti – vizsgálatát és érvényesítését.

Az első-, és másodfokú eljárást tisztességtelennek tartom az alábbiak miatt.

A Vtv. 75/A. §-a és a Ptk. 6:563. § (1) bekezdése ugyan kiemelte a fokozott veszéllyel járó tevékenység köréből a vad által okozott kárt és ennek megtérítését kifejezetten a vadásztársaságra telepítette, tehát kvázi objektív felelőssévé tették a vadászatra jogosultakat a fent rögzített időpontban. Anyagi jogi normákkal került szabályozásra e kérdés, amelyet azonban az elsőfokú bíróság a jogalkotói akarat és szándék kifejeződése (jogszabálysöveg) ellenére alkalmazott. Az elsőfokú bíróság szerint „a törvényeket ismerni nem azt jelenti, hogy azok szavait tartsuk be, hanem értelmét és célját”. Feltételezésem szerint az elsőfokú bíróság e körben Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 28. cikkében foglalt értelmezési alapelvre utalt, ámde jogszabályhely megjelölése nélkül. Ugyanakkor e cikkét teljességgel tévesen alkalmazta a jelen ügyre, hiszen polgári anyagi jogi normát, amely felelősségi alakzatot állapít meg egy jogalanyra, nem lehetséges az értelmezési alapelv téves alkalmazásával más típusú felelősségi alakzatnak tekinteni. Mivel pedig a jogszabály a perbeli időpontban egyértelmű volt és alperest objektív alakzatú felelősség terheli, indifferens és szükségtelen annak vizsgálata, hogy ki volt-e helyezve a vadveszély tábla. Mivel pedig a jogszabály a perbeli időpontban egyértelmű volt és alperest objektív alakzatú felelősség terheli, indifferens és szükségtelen annak vizsgálata, hogy Ptk. 6:563. § (2) bekezdése szerinti mentesülési ok fennáll-e, hiszen e szakasz a perbeli időpontban nem volt alkalmazható.

Nem fogadható el alkotmányos mércéket figyelembe vevő érvként a másodfokú bíróság alábbi indokolása:

„Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott új Ptk. 6:563. §-a szabályozza a vadászható állat által okozott kárért való felelősséget, ezzel együtt az 1996. évi LV. törvény 75. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezésre került. Azonban 2015. május 05. napján hatályba lépett az 1996. évi LV. törvény 75/A. §-ának 2015. évi L. törvénnyel történt módosítása, ennek keretében a 75/A. § (2) bekezdése, amely kimondja, hogy a vadászható állat által okozott kárért való felelősség és a fokozott veszéllyel járó tevékenységért való felelősség találkozása esetén a Ptk.-nak a veszélyes üzemek találkozására vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A módosításhoz fűzött kommentár alapján megállapítható, hogy a jogalkotó szándéka a vad és gépjármű ütközés esetén a régi Ptk. szerinti kárfelelősségi szabályokhoz való visszatérés volt, az új Ptk. 6:539. §-a a régi Ptk.-hoz hasonló módon szabályozza a veszélyes üzemek találkozására vonatkozó kárfelelősséget.

A Polgári Jogi Kodifikációs Szerkesztőbizottság tagja, Lábady Tamás több helyütt leszögezte: „A vadászható állatok által a mező- és erdőgazdálkodáson kívüli károkozására vonatkozó normák a klasszikus polgári jogi felelősségi szabályok alá tartoznak, ezeket az (új) Ptk. a

vadászható állat által okozott kárért való felelősség címmel átemeli rendelkezései közé, és a veszélyes üzemi felelősség szabályai alá szubsumálja. A gyakorlatban e károkozások tipikus – szinte kizárólagos – megjelenése a vad és a gépjármű összeütközésének tényállásköre, amely körben a bíróságok ma már stabilnak mondható ítélkezési gyakorlatot alakítottak ki, azon az (új) Ptk. rendelkezései se kívánnak változtatást.” Orosz Árpád kúriai tanácselnök hasonlóképpen magyarázta a törvényt: „A vadászatra jogosult annak bizonyításával mentesül a felelősség alól, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Ez a fokozott veszéllyel járó tevékenység üzembentartójának felelősségére vonatkozó szabályok alkalmazását jelenti. A fokozott veszéllyel járó tevékenység szabályait kell alkalmazni azokban a tipikusan előforduló helyzetekben, amikor a vadászható állat gépjárművel vagy vasúttal, mint másik veszélyes üzemmel ütközik. A veszélyes üzemek ilyen találkozásokkor a kárért felelős személyek egymásnak okozott károkért egymás között főszabályként a felróhatóságuk arányában felelnek a 6:539. §-ban irtak szerint. Tekintve, hogy ebben a körben kifejezetten a bírói gyakorlat a jövőre nézve változatlanul irányadó, ide kapcsolódó további tételes szabályozásra nem volt szükség.” A fentiekből következően a kommentáríró „jogalkotók” szándékának kifejeződése és egyértelműsítése a Vtv. 75/A. §-ának a 2015. évi L. törvénnyel történt módosítása. Ez tehát azt is jelenti, hogy a 2015. évi L. törvény rendelkezései nem csak a hatályba lépését követő időszakban alkalmazhatók, hanem annak szellemében bírálhatók el a Ptk. hatályba lépésétől addig bekövetkezett esetek is (Polgári Jog 2016/12. – Tanulmány – Döme Attila: A vad-gépjármű ütközésből eredő kártérítési ügyek megítélése a bírói gyakorlatban az új Ptk. tükrében; (15) és (17) bekezdés).

Az új Ptk. sem akart változtatni a korábbi ítélkezési gyakorlaton, az eltérő szabályozás lényegében törvényszerkesztési következtetlenség eredménye, amely utóbb a Vtv. 75/A. § (2) bekezdés módosításával orvoslásra került. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fentiekből következően a jogalkotói szándék szem előtt tartásával és a jogfolytonosság biztosítása érdekében a 2014. március 15. és 2015. május 05. közötti időszakban is vad és gépjármű ütközés esetén az új Ptk. veszélyes üzemi felelősségi szabályait kell alkalmazni, így ez vonatkozik a perbeli esetre is.”

Ezek kapcsán két körülményre kívánom felhívni a t. Alkotmánybíróság figyelmét:

1. Nem tartom elfogadható érvelésnek azt, hogy Lábady Tamásra és Orosz Árpádra „jogalkotóként” való utalást. A jogalkotói hatáskört az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdése tartalmazza akként, hogy az Országgyűlés törvényeket alkot. Az ún. kodifikátorok ugyanakkor nem tekinthetők sem jogalkotónak, sem pedig „jogforrásnak”, hiszen ahogyan azt a kifejezés jelenti, ők törvényszerkesztők. A jogforrási hierarchiában a törvényszerkesztők nem helyezhetők el,
2. Így pedig a kodifikátorok vélekedését egy olyan időszakra alkalmazni, amikor nem létezett erre jogszabály mindössze arra utalással, hogy törvényszerkesztési következtetlenség történt, messzemenőig alapjogot sértő, mivel a bíróság az analogia iuris lehetőségét olyan szélsőségesen, lényegében „jogot alkotva” alkalmazta amikor az átmeneti időszakban nem létező jogi helyzetet annak tudta be, hogy a jogalkotó elmulasztotta a következetes jogalkotást, amelyet utóbb a bíróság a fentiek szerint „pótolt”. Másrészt joganalógia alkalmazására csak és kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha és amennyiben azt a pozitív jog megengedi. Minthogy ilyen megengedő jogszabályi rendelkezés nincs, ilyenre a bíróság nem is utalt, jogszabályi felhatalmazás nélkül végezte értelmezését a bíróság.

Mindezekre tekintettel kérem, hogy a t. Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszomnak helyt adni szíveskedjen.

